

**LT**

**LT**

**LT**

## KOMISIJOS REGLAMENTAS

[data]

**kuriuo nustatomos perdavimo sistemos operatorių patiriamų tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo išlaidų kompensavimo mechanizmo ir bendrojo perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairės**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1228/2003 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų<sup>1</sup>, ypač į jo 8 straipsnio 2 ir 3 dalis,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1228/2003 numatyta nustatyti tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo mechanizmą. Pagal tą reglamentą Komisija turi nustatyti gaires, kuriose būtų nurodyta informacija apie tvarką ir metodiką, taikytiną tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo mechanizmui, ir pateiktos tinkamos taisyklės, skirtos mokesčių pagal nacionalines tarifų sistemas nustatymui laipsniškai suderinti.
- (2) Nuo tada, kai tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo mechanizmo poreikis pirmą kartą pripažintas, įgyta vertingos patirties, visų pirma perdavimo sistemų operatoriams taikant savanoriškus mechanizmus. Tačiau perdavimo sistemų operatoriams dėl tokių savanoriškų mechanizmų tapo vis sunkiau susitarti.
- (3) Privalomos gairės, kuriomis būtų nustatytas tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo mechanizmas, turėtų būti tvirtas tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo mechanizmo veikimo pagrindas ir užtikrinti teisingą tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo išlaidų kompensaciją perdavimo sistemos operatoriams.
- (4) Trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriai, sudarę susitarimus su Sąjunga, kuriais jie priėmė ir taiko Sąjungos elektros energijos srities teisės aktus, turėtų turėti teisę dalyvauti tarpinio perdavimo sistemos kompensavimo mechanizme vienodomis sąlygomis su valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais.
- (5) Reikėtų nustatyti mechanizmus, kuriais būtų sudarytos galimybės trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriams, nesudariusiems susitarimų su Sąjunga, kuriais jie

---

<sup>1</sup> OL L 176, 2003 7 15, p. 1.

priimtų ir taikytų Sąjungos elektros energijos srities teisės aktus, turėti teisingas ir vienodas sąlygas su valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais.

- (6) Perdavimo sistemos operatoriams turėtų būti kompensuoti energijos nuostoliai, patirti priimant tarpvalstybinius elektros energijos srautus. Ši kompensacija turėtų būti pagrįsta įverčiu, kokie nuostoliai būtų buvę patirti, jei nebūtų buvę elektros energijos tranzito.
- (7) Reikėtų sukurti fondą, iš kurio perdavimo sistemos operatoriams būtų kompensuojamos išlaidos, patirtos suteikiant infrastruktūrą tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti. Šio fondo dydis turėtų būti pagrįstas ilgalaikių vidutinių ribinių sąnaudų, atsiradusių infrastruktūrą suteikiant tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti, vertinimu visos Sąjungos mastu.
- (8) Trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriai už Sąjungos perdavimo sistemos naudojimą turėtų patirti tas pačias išlaidas kaip ir valstybių narių perdavimo sistemos operatoriai.
- (9) Mokesčių, taikomų elektros energijos gamintojams už perdavimo sistemos prieigą, skirtumai neturėtų kenkti vidaus rinkai. Todėl vidutiniai mokesčiai už valstybių narių tinklo prieigą turėtų atitikti intervalą, kuris padeda užtikrinti, kad būtų gauta mokesčių tvarkos suderinimo nauda.
- (10) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 1228/2003 13 straipsniu įsteigto Komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

#### *1 straipsnis*

Perdavimo sistemos operatoriai gauna išlaidų, patirtų priimant tarpvalstybinius elektros energijos srautus savo tinkluose, kompensaciją pagal priedo A dalyje išdėstytas gaires.

#### *2 straipsnis*

Tinklo operatorių taikomi mokesčiai atitinka intervalą, nustatytą priedo B dalyje.

#### *3 straipsnis*

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje [...]

*Komisijos vardu*  
*[...]*  
*Pirmininkas*

## **PRIEDAS**

### **A dalis**

#### **TARPINIO PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS KOMPENSAVIMO MECHANIZMO TAIKymo GAIRĖS**

1. Bendrosios nuostatos
- 1.1. Tarpinio perdavimo sistemos operatoriaus kompensavimo (TPK) mechanizmu numatomas tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo, įskaitant tarpvalstybinės prieigos prie jungtinės sistemos suteikimą, išlaidų kompensavimas.
- 1.2. Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas (Elektros energijos ENTSO) įsteigia TPK fondą siekiant perdavimo sistemos operatoriams kompensuoti tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo išlaidas.

TPK fondas skirtas:

- (1) visiškai kompensuoti nuostolius, patirtus priimant tarpvalstybinius elektros energijos srautus visų nacionalinių perdavimo sistemų perdavimo sistemose;
  - ir
  - (2) visiškai kompensuoti infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidas.
- 1.3. Įmokos į TPK fondą apskaičiuojamos pagal 6 skirsnį.

Išmokos iš TPK fondo apskaičiuojamos pagal 4 ir 5 skirsnius.

Įmokos į TPK fondą ir išmokos iš jo mokamos už laikotarpį nuo [įsigaliojimo data] iki 2010 m. gruodžio 31 d., o vėliau – už metus. Elektros energijos ENTSO atsako už visų įmokų į TPK fondą surinkimo ir visų išmokų iš jo išmokėjimo sąlygų nustatymą, taip pat mokėjimų tvarkaraščio nustatymą. Visos įmokos ir išmokos sumokamos per metus nuo laikotarpio, už kurį jos skirtos, pabaigos.

- 1.4. Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupė (ERGEG), įsteigta Komisijos sprendimu 2003/796/EB<sup>2</sup>, Komisijai kasmet praneša apie TPK mechanizmo įgyvendinimą ir TPK fondo valdymą.

Atliekant šį uždavinį, Elektros energijos ENTSO bendradarbiauja su Komisija ir ERGEG ir teikia ERGEG visą šiuo tikslu būtiną informaciją.

- 1.5. Visi perdavimo sistemos operatoriai Elektros energijos ENTSO ir ERGEG teikia visą informaciją, būtiną TPK mechanizmui įgyvendinti.
- 1.6. Elektros energijos tranzitas apskaičiuojamas atsižvelgiant į mažesniąją iš absoliučių importuotos ir eksportuotos energijos jungiamosiose linijose, kuriose pajėgumai

---

<sup>2</sup> OL L 296, 2003 11 14, p. 34.

skiriami laikantis Reglamento (EB) Nr. 1228/2003 I priede pateiktų perkrovos valdymo gairių, verčių.

- 1.7. Šioje priedo dalyje grynasis elektros energijos srautas – bendro iš tam tikros perdavimo sistemos eksportuotos elektros energijos kiekio ir bendro į tą pačią perdavimo sistemą importuotos elektros energijos kiekio skirtumas.
- 1.8. Kol bus sukurtas Elektros energijos ENTSO, perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje, kad atliktų su TPK mechanizmu susijusius Elektros energijos ENTSO priskirtus uždavinius.

## 2. Dalyvavimas TPK mechanizme

- 2.1. Visos reguliavimo institucijos užtikrina, kad jų kompetencijos sričiai priklausantys perdavimo sistemos operatoriai dalyvautų TPK mechanizme ir kad į perdavimo sistemos operatorių taikomas mokesčius už tinklų prieigą nebūtų įtraukta papildomų mokesčių, susijusių su tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo išlaidomis.
- 2.2. Trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriai, sudarę susitarimus su Sąjunga, kuriais jie priėmė ir taiko Sąjungos elektros energijos srities teisės aktus, turi teisę dalyvauti TPK mechanizme.

Visų pirma dalyvauti TPK mechanizme turi teisę perdavimo sistemos operatoriai, veiklą vykdančys teritorijose, apibrėžtose 2008 m. birželio 27 d. Energijos bendrijos ministrų tarybos sprendimo 2008/02 2 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje. Tai yra Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Kroatijos, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Juodkalnijos, Serbijos ir Kosovo pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliuciją 1244 perdavimo sistemos operatoriai.

Visi trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriai, dalyvaujantys TPK mechanizme, turi vienodas sąlygas su valstybių narių perdavimo sistemų operatoriais.

## 3. Daugiašaliai susitarimai

- 3.1. Elektros energijos ENTSO padeda sudaryti daugiašalius perdavimo sistemos operatorių, dalyvaujančių TPK mechanizme, ir trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatorių, nesudariusių susitarimų su Sąjunga, kuriais jie priimtų ir taikytų Sąjungos elektros energijos srities teisės aktus, susitarimus, susijusius su tarpvalstybinių elektros energijos srautų priėmimo išlaidų kompensavimu.
- 3.2. Šiais daugiašaliais susitarimais siekiama užtikrinti, kad trečiosios šalies perdavimo sistemos operatorius turėtų vienodas sąlygas su TPK mechanizme dalyvaujančios šalies perdavimo sistemos operatoriumi.
- 3.3. Kai būtina, šiuose daugiašaliuose susitarimuose galima rekomenduoti tinkamai patikslinti bendrą kompensaciją atsižvelgiant į infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniais elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensaciją, kuri nustatoma pagal 5 skirsnį. Tokį patikslinimą visais atvejais tvirtina Komisija.
- 3.4. Trečiosios šalies perdavimo sistemos operatoriui taikomos sąlygos neturi būti palankesnės už tas, kurios būtų taikomos TPK mechanizme dalyvaujančiam perdavimo sistemos operatoriui.

- 3.5. Elektros energijos ENTSO visus tokius daugiašalius susitarimus pateikia Komisijai.
4. Nuostolių kompensavimas
- 4.1. Nuostolių, patirtų nacionalinėse perdavimo sistemose priimant tarpvalstybinius elektros energijos srautus, kompensacija skaičiuojama atskirai nuo išlaidų, susijusių su infrastruktūros suteikimu tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti, kompensacijos.
- 4.2. Nuostolių, patirtų nacionalinėje perdavimo sistemoje, suma nustatoma apskaičiuojant šių dydžių skirtumą:
- (1) nuostolių, faktiškai patirtų perdavimo sistemoje per atitinkamą laikotarpį, dydžio
- ir
- (2) perdavimo sistemos nuostolių, kurie būtų buvę patirti sistemoje per atitinkamą laikotarpį, jei nebūtų buvę elektros energijos tranzito, įverčio.
- 4.3. Elektros energijos ENTSO atsako, kad būtų atliktas 4.2 punkte nurodytas skaičiavimas. Šis skaičiavimas gali būti pagrįstas įverčiais, gautais skirtingu atitinkamo laikotarpio metu.
- 4.4. Nuostolių, patirtų nacionalinėje perdavimo sistemoje priimant tarpvalstybinę elektros energijos srautą, vertė apskaičiuojama remiantis tuo pačiu pagrindu, kurį reguliavimo institucija yra patvirtinusi visų nacionalinėse perdavimo sistemose patiriamų nuostolių atžvilgiu.
- Jei atitinkama reguliavimo institucija nėra patvirtinusi nuostolių skaičiavimo pagrindo laikotarpiui, kuriuo taikomas TPK mechanizmas, tai TPK mechanizmo taikymo tikslais nuostolių vertę nustato Elektros energijos ENTSO.
5. Infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensavimas
- 5.1. Bendrą infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensaciją nustato Komisija.
- 5.2. Siekiant nustatyti bendrą infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensaciją, ERGEG padeda Komisijai atlikti su tarpvalstybinių srautų užtikrinimu susijusios infrastruktūros vertinimą visos Sąjungos mastu. Visą šiam vertinimui atlikti būtiną pagalbą Komisijai ir ERGEG teikia Elektros energijos ENTSO.
- Šis vertinimas – techninis ir ekonominis prognozuojamų ilgalaikių vidutinių per metus patiriamų ribinių sąnaudų suteikiant tokią elektros energijos perdavimo infrastruktūrą tarpvalstybiniams elektros energijos srautams užtikrinti per atitinkamą laikotarpį vertinimas, kuris pagrįstas pripažintomis standartinių įkainių nustatymo metodikomis.

Vertinant infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams užtikrinti išlaidas, taip pat atsižvelgiama į pajamas, gautas naudojant skirtus tinklų sujungimo pajėgumus.

Šis visos Sąjungos masto vertinimas, be kita ko, apima infrastruktūrą visose valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse, dalyvaujančiose TPK mechanizme, ir sistemose, kurias aptarnauja perdavimo sistemos operatoriai, sudarę 3 skirsnyje nurodytus daugiašalius susitarimus.

- 5.3. Kol Komisija atliks 5.2 punkte nurodytą vertinimą, bendra infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensacija yra 100 000 000 EUR per metus.
- 5.4. Bendra infrastruktūros suteikimo tarpvalstybiniams elektros energijos srautams priimti išlaidų kompensacija perdavimo sistemos operatoriams, atsakingiems už nacionalines perdavimo sistemas, padalijama proporcingai:
  - (1) tranzito koeficientui, rodančiam tranzitą toje nacionalinėje perdavimo sistemoje, išreikštą viso tranzito visose nacionalinėse perdavimo sistemose procentine dalimi;
  - (2) apkrovos koeficientui, rodančiam elektros energijos tranzito, išreikšto apkrovos toje nacionalinėje perdavimo sistemoje procentine dalimi, ir elektros energijos tranzito, išreikšto apkrovos visose nacionalinėse perdavimo sistemose procentine dalimi, santykį.

Tranzito koeficientas vertinamas 75 %, o apkrovos koeficientas – 25 %.

6. Įmokos į TPK fondą
    - 6.1. Perdavimo sistemos operatoriai moka įmokas į TPK fondą proporcingai absoliučiai grynųjų srautų į savo nacionalinę perdavimo sistemą ir iš jos vertei, išreikštai absoliučios grynųjų srautų į visas nacionalines perdavimo sistemas ir iš jų vertės sumos procentine dalimi.
    - 6.2. Atliekant šį skaičiavimą taip pat atsižvelgiama į elektros energijos importą ir eksportą, kuriam taikomos 7 skirsnio nuostatos.
  7. Trečiosios šalies elektros energijos importui ir eksportui taikomas perdavimo sistemos naudojimo mokestis
    - 7.1. Perdavimo sistemos naudojimo mokestis mokamas už visą visų trečiųjų šalių elektros energijos importą ir eksportą, kai:
      - (1) ta šalis su Sąjunga nėra sudariusi susitarimo, kuriuo ji priimtų ir taikytų Sąjungos elektros energijos sritys teisės aktus;
- ir
- (2) perdavimo sistemos operatorius, atsakingas už sistemą, iš kurios elektros energija importuojama arba į kurią elektros energija eksportuojama, nėra sudaręs 3 skirsnyje nurodyto daugiašalio susitarimo.



Šis mokestis išreiškiamas eurai už megavatvalandę.

- 7.2. Visi TPK mechanizmo dalyviai ima perdavimo sistemos naudojimo mokestį už planuotą elektros energijos importą ir eksportą iš nacionalinės perdavimo sistemos į trečiosios šalies perdavimo sistemą ir atvirkščiai.
- 7.3. Kasmetinį perdavimo sistemos naudojimo mokestį iš anksto apskaičiuoja Elektros energijos ENTSO. Jis nustatomas kaip įvertis įmokos už megavatvalandę, kurią dalyvaujančios šalies perdavimo sistemos operatoriai sumokėtų į TPK fondą, remiantis numatoma atitinkamų metų tarpvalstybinių elektros energijos srautų apimtimi.

## **B dalis**

### **BENDROJO PERDAVIMO MOKESČIŲ REGULIAVIMO METODO TAIKymo GAIRĖS**

1. Metinis vidutinis perdavimo mokesčių, kuriuos gamintojai moka visose valstybėse narėse, tarifas atitinka 3 punkte nustatytą intervalą.
2. Metinis vidutinis gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifas yra metinis bendras gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifas, padalytas iš bendro išmatuoto energijos, kasmet gamintojų pateikiamos į valstybės narės perdavimo sistemą, kiekio.

Apskaičiuojant bendrą gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifą neįskaičiuojami:

- (1) gamintojų mokami mokesčiai už fizinį turtą, reikalingą norint prisijungti prie sistemos arba tam prisijungimui tobulinti;
  - (2) gamintojų mokami mokesčiai, susiję su papildomomis paslaugomis;
  - (3) specialūs gamintojų mokami sistemos nuostolių mokesčiai.
3. Metinio vidutinio gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifo vertė atitinka 0–0,5 EUR/MWh intervalą, išskyrus mokesčius, taikomus Danijoje, Švedijoje, Suomijoje, Airijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Šiaurės Airijoje.

Danijoje, Švedijoje ir Suomijoje metinio vidutinio gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifo vertė atitinka 0–0,7 EUR/MWh intervalą.

Airijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Šiaurės Airijoje metinio vidutinio gamintojų mokamų perdavimo mokesčių tarifo vertė atitinka 0–2,5 EUR/MWh intervalą.